

HISTORIA DE ESPAÑA

O exame consta de 4 preguntas de 5 puntos, das que poderá responder un **MÁXIMO DE 2**, combinadas como queira. Se responde máis preguntas das permitidas, **só se corruxirán as 2 primeiras respondidas**.

PREGUNTA 1. RESPONDA OS DOUS APARTADOS SEGUINTE:

1.1. Defina brevemente catro dos oito termos: (0,5 puntos por definición)

1. Bárbaros, 2. Mesta, 3. Xuntas do Reino de Galicia, 4. Despotismo ilustrado, 5. Manifesto dos Persas, 6. Pronunciamento, 7. Expediente Picasso, 8. Brigadas Internacionais.

1.2. Desenvolva un dos catro temas:

- 1.2.1. Os musulmáns na Península Ibérica. (3 puntos)
- 1.2.2. Reconquista e repoboación. (3 puntos)
- 1.2.3. Economía e sociedade na Galicia dos Austrias. (3 puntos)
- 1.2.4. Os Decretos de Nova Planta e os seus efectos. (3 puntos)

PREGUNTA 2. ELABORE UNHA COMPOSICIÓN HISTÓRICA A PARTIR DOS TEXTOS PROPOSTOS.

Os seguintes textos deben permitirle facer unha redacción sobre a Revolución Gloriosa. Tendo en conta os documentos e o seu contexto, debe atender cando menos ás causas da revolución e ao seu desenvolvemento, así como ás principais medidas do Goberno Provisional e ás características da Constitución de 1869. (5 puntos)

Doc. 1. Programa revolucionario da Xunta de Málaga, 25 de setembro de 1868:

“Os que subscriben, cidadáns que pertencen á Xunta revolucionaria e provisional de Málaga, propoñenlle a esta o seguinte:

Primeiro. Que inmediatamente se redacte e publique un manifesto con estas bases principais:

A destitución da monarquía reinante. O sufraxio universal e libre. Unidade de foros. Abolición das quintas e das matrículas de mar. Unha soa cámara [...]. Liberdade de imprenta sen depósito, fianza nin editor responsable. Inviolabilidade do domicilio e da correspondencia. Liberdade de ensinanza [...]. Liberdade de cultos, de comercio e de asociación. Abolición da pena de morte”.

Doc. 2. Establecemento do sufraxio universal, 9 de novembro de 1868:

“O goberno provisional, que non descoñece nin esquivar a grande responsabilidade que bota sobre si ao someter o principio do sufraxio universal a un decreto tan indispensable, como desexado, ten unha necesidade [...] de expoñer con sinceridade [...] os motivos que o impulsaron a resolver do xeito que vai levalo a efecto.

[...] A mesma gravidade dos problemas que a Nación está chamada a resolver, obrigou tamén ao Goberno a restrinxir os seus naturais desexos de darlle ao sufraxio a maior extensión posible, ao fixar a idade en que se pode exercer tan prezado dereito”.

Doc. 3. A Constitución de 1869:

“A nación española, e no seu nome as Cortes constituíntes, elixidas por sufraxio universal, desexando afianzar a xustiza, a liberdade e a seguridade e promover o ben de cantos vivan en España, decretan e sancionan a seguinte Constitución [...]:

Art. 2. Ningún español nin estranxeiro poderá ser detido nin preso a non ser por causa de delito.

Art. 13. Ningún poderá ser privado temporal ou perpetuamente dos seus bens e dereitos, nin turbado na posesión deles, senón en virtude de sentenza xudicial.

Art. 32. A soberanía reside esencialmente na nación, da cal emanan todos os poderes.

Art. 33. A forma de goberno da nación española é a monarquía”.

PREGUNTA 3. ELABORE UNHA COMPOSICIÓN HISTÓRICA A PARTIR DOS TEXTOS PROPOSTOS.

Os seguintes textos deben permitirle facer unha redacción sobre a reforma agraria liberal. Tendo en conta os documentos e o seu contexto, debe atender cando menos ás causas e obxectivos das medidas desamortizadoras, ao tipo de bens afectados polas mesmas e aos seus resultados. (5 puntos)

Doc. 1. Desamortización de Mendizábal. Gaceta de Madrid, 21 de febreiro de 1836:

“Atendendo á necesidade e conveniencia de diminuír a débeda pública consolidada, e de entregar ao interese individual a masa de bens raíces, que viñeron a ser propiedade da nación, a fin de que a agricultura e o comercio saquen deles vantaxes [...] en nome da miña excelsa Fillaraiña Dona Isabel decreto o seguinte:

Art. 1º. Quedan declarados en venda desde agora todos os bens raíces de calquera clase, que pertencesen ás comunidades e corporacións relixiosas extinguidas, e os demais que fosen adxudicados á nación por calquera título”.

Doc. 2. Desamortización de Madoz. *Gaceta de Madrid*, 3 de maio de 1855:

“Dona Isabel II, pola graza de Deus e a Constitución [...], sabede que as Cortes constituíntes decretaron e Nós sancionamos o seguinte:

Art. 1. Decláranse en estado de venda [...] todos os predios rústicos e urbanos, censos e foros pertencentes: Ao Estado. Ao clero. Ás Ordes Militares [...]. Ás confrarías, obras pías e santuarios [...]. Aos propios e comúns dos pobos. Á beneficencia. Á instrución pública e a calquera outros pertencentes a mans mortas, estean ou non mandados vender por leis anteriores”.

Doc. 3. Propietarios e valor dos bens desamortizados entre 1836 e 1867 (en millóns de reais):

Período	Clero	Beneficencia	Concellos	Outros	Total
1836-1844	3.447	0	0	0	3.447
1855-1856	324	167	160	116	767
1858-1867	1.253	461	1.998	438	4.150
Total	5.024	628	2.158	554	8.364

Fonte: Gabriel Tortella Casares, *El desarrollo de la España Contemporánea. Historia económica de los siglos XIX y XX*, Madrid, Alianza, 1994, p. 48.

PREGUNTA 4. ELABORE UNHA COMPOSICIÓN HISTÓRICA A PARTIR DOS TEXTOS PROPOSTOS.

Os seguintes textos deben permitirle facer unha redacción sobre o franquismo. Tendo en conta os documentos e o seu contexto, debe atender cando menos ás características básicas do réxime, aos seus principais apoios e ao seu proceso de institucionalización a través das denominadas *Leis orgánicas*. (5 puntos)

Doc. 1. Editorial do diario *Arriba*, pertencente á prensa do Movemento, publicado con motivo da conmemoración oficial do «Día do Caudillo» do 1 de outubro de 1949:

“Francisco Franco, o da mellor espada, pertence ás hostes de vangarda do providencial destino. É o home de Deus, o de sempre, o que aparece no crítico instante e derrota os inimigos proclamándose campión da Milicia do Ceo e da Terra. Pertécenlle polo tanto [...] títulos de Caudillo, Monarca, Príncipe e Señor dos Exércitos. De Caudillo polo seu propio esforzo de milite; de Monarca pola seu ben gañada nobreza; de Príncipe polo seu agudo quefacer político e de Señor dos Exércitos pola súa valía, competencia e coñecementos das tácticas, estratexias e demais complexos problemas da guerra”.

Doc. 2. Pastoral do bispo de Ourense sobre o referendo da *Lei de Sucesión* a celebrar o 6 de xullo de 1947:

“Do éxito ou do fracaso desta lei depende o ser ou non ser, a orde, a vitalidade, a prosperidade, ou a ruína e desaparición da Patria; o triunfo e afirmación definitiva da España auténtica, espiritualista, cristiá, ou a volta á anti-España da revolución vermella, que é o mesmo que a definitiva negación de España [...]. Entre a luz e as tebras non hai alianza posible [...]. Nin como católicos nin como españois podemos inhibirnos ante o referendo”.

Doc. 3. *Lei de principios do Movemento Nacional*, 17 de maio de 1958:

I. España é unha unidade de destino no universal. O servizo á unidade, grandeza e liberdade da Patria é deber sagrado e tarefa colectiva de todos os españois.

II. A Nación española considera como timbre de honra o acatamento á Lei de Deus, segundo a doutrina da Santa Igrexa católica, Apostólica e Romana, única verdadeira e fe inseparable da conciencia nacional, que inspirará a súa lexislación.

IV. A unidade entre os homes e as terras de España é intanxible. A integridade da Patria e a súa independencia son esixencias supremas da comunidade nacional.

VI. As entidades naturais da vida social: familia, municipio e sindicato, son estruturas básicas da comunidade nacional”.

HISTORIA DE ESPAÑA

El examen consta de 4 preguntas de 5 puntos, de las que podrá responder un **MÁXIMO DE 2**, combinadas como quiera. Si responde a más preguntas de las permitidas, **solo se corregirán las 2 primeras respondidas**.

PREGUNTA 1. RESPONDA A LOS DOS APARTADOS SIGUIENTES:

1.1. Defina brevemente cuatro de los ocho términos: (0,5 puntos por definición)

1. Bárbaros, 2. Mesta, 3. Juntas del Reino de Galicia, 4. Despotismo Ilustrado, 5. Manifiesto de los Persas, 6. Pronunciamiento, 7. Expediente Picasso, 8. Brigadas Internacionales.

1.2. Desarrolle uno de los cuatro temas:

- 1.2.1. Los musulmanes en la Península Ibérica. (3 puntos)
- 1.2.2. Reconquista y repoblación. (3 puntos)
- 1.2.3. Economía y sociedad en la Galicia de los Austrias. (3 puntos)
- 1.2.4. Los Decretos de Nueva Planta y sus efectos. (3 puntos)

PREGUNTA 2. ELABORE UNA COMPOSICIÓN HISTÓRICA A PARTIR DE LOS TEXTOS PROPUESTOS.

Los siguientes textos deben permitirle hacer una redacción sobre la Revolución Gloriosa. Teniendo en cuenta los documentos y su contexto, debe atender cuando menos a las causas de la revolución y su desarrollo, así como a las principales medidas del Gobierno Provisional y a las características de la Constitución de 1869. (5 puntos)

Doc. 1. Programa revolucionario de la Junta de Málaga, 25 de septiembre de 1868:

“Los que subscriben, ciudadanos que pertenecen a la Junta revolucionaria y provisional de Málaga, le proponen a esta lo siguiente:

Primero. Que inmediatamente se redacte y publique un manifiesto con estas bases principales:

La destitución de la monarquía reinante. El sufragio universal y libre. Unidad de fueros. Abolición de las quintas y de las matrículas de mar. Una sola cámara [...]. Libertad de imprenta sin depósito, fianza ni editor responsable. Inviolabilidad del domicilio y de la correspondencia. Libertad de enseñanza [...]. Libertad de cultos, de comercio y de asociación. Abolición de la pena de muerte”.

Doc. 2. Establecimiento del sufragio universal, 9 de noviembre de 1868:

“El gobierno provisional, que no desconoce ni esquivo la gran responsabilidad que echa sobre sí al someter el principio del sufragio universal a un decreto tan indispensable, como deseado, tiene una necesidad [...] de exponer con sinceridad [...] los motivos que le han impulsado a resolver de la manera que va a llevarlo a efecto.

[...] La misma gravedad de los problemas que la Nación está llamada a resolver, ha obligado también al Gobierno a restringir sus naturales deseos de dar al sufragio la mayor extensión posible, al fijar la edad en que puede ejercerse tan preciado derecho”.

Doc. 3. La Constitución de 1869:

“La nación española, y en su nombre las Cortes constituyentes, elegidas por sufragio universal, deseando afianzar la justicia, la libertad y la seguridad y promover el bien de cuantos vivan en España, decretan e sancionan la siguiente Constitución [...]:

Art. 2. Ningún español ni extranjero podrá ser detenido ni preso sino por causa de delito.

Art. 13. Ninguno podrá ser privado temporal o perpetuamente de sus bienes y derechos, ni turbado en la posesión de ellos, sino en virtud de sentencia judicial.

Art. 32. La soberanía reside esencialmente en la nación, de la cual emanan todos los poderes.

Art. 33. La forma de gobierno de la nación española es la monarquía”.

PREGUNTA 3. ELABORE UNA COMPOSICIÓN HISTÓRICA A PARTIR DE LOS TEXTOS PROPUESTOS.

Los siguientes textos deben permitirle hacer una redacción sobre la reforma agraria liberal. Teniendo en cuenta los documentos y su contexto, debe atender cuando menos a las causas y objetivos de las medidas desamortizadoras, el tipo de bienes afectados por las mismas y sus resultados. (5 puntos)

Doc. 1. Desamortización de Mendizábal. *Gaceta de Madrid*, 21 de febrero de 1836:

“Atendiendo a la necesidad y conveniencia de disminuir la deuda pública consolidada, y de entregar al interés individual la masa de bienes raíces, que han venido a ser propiedad de la nación, a fin de que la agricultura y el comercio saquen de ellos ventajas [...] en nombre de mi excelsa Hija la Reina Doña Isabel he venido en decretar lo siguiente:

Art. 1º. Quedan declarados en venta desde ahora todos los bienes raíces de cualquiera clase, que hubiesen pertenecido a las comunidades y corporaciones religiosas extinguidas, y los demás que hayan sido adjudicados a la nación por cualquier título”.

Doc. 2. Desamortización de Madoz. *Gaceta de Madrid*, 3 de mayo de 1855:

“Doña Isabel II, por la gracia de Dios y la Constitución [...], sabed que las Cortes constituyentes han decretado y Nos sancionado lo siguiente:

Art. 1. Se declaran en estado de venta [...] todos los predios rústicos y urbanos, censos y foros pertenecientes: Al Estado. Al clero. A las Órdenes Militares [...]. A las cofradías, obras pías y santuarios [...]. A los propios y comunes de los pueblos. A la beneficencia. A la instrucción pública y a cualquier otros pertenecientes a manos muertas, estén o no mandados vender por leyes anteriores”.

Doc. 3. Propietarios y valor de los bienes desamortizados entre 1836 e 1867 (en millones de reales):

Periodo	Clero	Beneficencia	Ayuntamientos	Otros	Total
1836-1844	3.447	0	0	0	3.447
1855-1856	324	167	160	116	767
1858-1867	1.253	461	1.998	438	4.150
Total	5.024	628	2.158	554	8.364

Fuente: Gabriel Tortella Casares, *El desarrollo de la España Contemporánea. Historia económica de los siglos XIX y XX*, Madrid, Alianza, 1994, p. 48.

PREGUNTA 4. ELABORE UNA COMPOSICIÓN HISTÓRICA A PARTIR DE LOS TEXTOS PROPUESTOS.

Los siguientes textos deben permitirle hacer una redacción sobre el franquismo. Teniendo en cuenta los documentos y su contexto, debe atender cuando menos a las características básicas del régimen, sus principales apoyos y su proceso de institucionalización a través de las denominadas *Leyes orgánicas*. (5 puntos)

Doc. 1. Editorial del diario *Arriba*, perteneciente a la prensa del Movimiento, publicado con motivo de la conmemoración oficial del «Día del Caudillo», 1 de octubre de 1949:

“Francisco Franco, el de la mejor espada, pertenece a las huestes de vanguardia del providencial destino. Es el hombre de Dios, el de siempre, el que aparece en el crítico instante y derrota a los enemigos proclamándose campeón de la Milicia del Cielo y de la Tierra. Le pertenecen por tanto [...] títulos de Caudillo, Monarca, Príncipe y Señor de los Ejércitos. De Caudillo por su propio esfuerzo de milite; de Monarca por su bien ganada nobleza; de Príncipe por su agudo quehacer político y de Señor de los Ejércitos por su valía, competencia y conocimientos de las tácticas, estrategias y demás complejos problemas de la guerra”.

Doc. 2. Pastoral del obispo de Ourense sobre el referéndum de la *Ley de Sucesión* a celebrar el 6 de julio de 1947:

“Del éxito o el fracaso de esta ley depende el ser o no ser, el orden, la vitalidad, la prosperidad, o la ruina y desaparición de la Patria; el triunfo y afirmación definitiva de la España auténtica, espiritualista, cristiana, o la vuelta a la anti-España de la revolución roja, que es lo mismo que la definitiva negación de España [...]. Entre la luz y las tinieblas no hay alianza posible [...]. Ni como católicos ni como españoles podemos inhibirnos ante el referéndum”.

Doc. 3. *Ley de principios del Movimiento Nacional*, 17 de mayo de 1958:

I. España es una unidad de destino en lo universal. El servicio a la unidad, grandeza y libertad de la Patria es deber sagrado y tarea colectiva de todos los españoles.

II. La Nación española considera como timbre de honor el acatamiento a la Ley de Dios, según la doctrina de la Santa Iglesia Católica, Apostólica y Romana, única verdadera y fe inseparable de la conciencia nacional, que inspirará su legislación.

IV. La unidad entre los hombres y las tierras de España es intangible. La integridad de la Patria y su independencia son exigencias supremas de la comunidad nacional.

VI. Las entidades naturales de la vida social: familia, municipio y sindicato, son estructuras básicas de la comunidad nacional”.

HISTORIA DE ESPAÑA

O exame consta de 4 preguntas de 5 puntos, das que poderá responder un **MÁXIMO DE 2**, combinadas como queira. Se responde máis preguntas das permitidas, **só se corruxirán as DÚAS primeiras respondidas**.

PREGUNTA 1. RESPONDA OS DOUS APARTADOS SEGUINTE:

1.1. Defina brevemente catro dos oito termos: (0,5 puntos por definición)

1. Guerras cántabras, 2. Mozárabe, 3. Gran Armada, 4. Motín de Esquilache,
5. Pronunciamento, 6. Encasillado, 7. Desastre de Annual, 8. Brigadas Internacionais.

1.2. Desenvolva un dos catro temas:

- 1.2.1. O Neolítico: características e cambios con respecto á época Paleolítica. (3 puntos)
- 1.2.2. Os musulmáns na Península Ibérica. (3 puntos)
- 1.2.3. A nova monarquía dos Reis Católicos. (3 puntos)
- 1.2.4. Economía e sociedade na Galicia dos Austrias. (3 puntos)

PREGUNTA 2. ELABORE UNHA COMPOSICIÓN HISTÓRICA A PARTIR DOS TEXTOS PROPOSTOS.

Os seguintes textos deben permitirle facer unha redacción sobre o movemento obreiro. Tendo en conta os documentos e o seu contexto, debe atender cando menos á expansión do movemento obreiro no Sexenio, á crecente influencia da AIT e aos principios defendidos polas ideoloxías obreiras anarquista e socialista. (5 puntos)

Doc. 1. Mensaxe enviada polas asociacións obreiras de Cataluña ao Terceiro Congreso da Asociación Internacional de Traballadores de Bruselas en setembro de 1868:

“Encadeadas despois de longo tempo por un poder despótico, as sociedades obreiras de España envían un saúdo cordial ós seus irmáns do resto de España. O momento presente non é moi favorable ás asociacións. Non obstante [...] en Cataluña e en Andalucía as asociacións obreiras desenvólvense pouco a pouco [...]. Os obreiros españois están dispostos a loitar cos seus irmáns contra esa formidable asociación do Exército, do Trono e do Altar, para establecer ao fin, sobre bases sólidas, a paz, a xustiza e o traballo”.

Doc. 2. Manifesto da Federación Rexional Española aos traballadores españois, Madrid, 31 de xaneiro de 1872.

“O noso lema non pode ser máis claro nin terminante:

NON MÁIS DEREITOS SEN DEBERES; NON MÁIS DEBERES SEN DEREITOS

Ou noutros termos: O QUE QUEIRA COMER QUE TRABALLE

Este é o socialismo que proclama a Internacional, cuxas dúas afirmacións principais son: en economía, o colectivismo; en política, a anarquía. O colectivismo, é dicir, a propiedade común dos instrumentos do traballo, utilización dos mesmos polas colectividade obreiras que os fagan directamente producir, e propiedade individual do froito íntegro do traballo de cada cal. A anarquía, é dicir, a abolición dos gobernos, ou sexa a súa conversión en simples administradores dos intereses colectivos”.

Doc. 3. Informe da agrupación socialista madrileña ante a Comisión de Reformas Sociais, 1884.

“Queredes de boa fe favorecer a clase traballadora? Recoñecédelle os dereitos políticos; permitídlle a libre emisión das súas ideas, a asociación en defensa dos seus intereses, a libre acción política, nunha palabra. Reservádevos en boa hora, o dereito de manter pola forza a orde pública. Nós, que sabemos que toda revolución vai precedida dunha evolución máis ou menos rápida, pero sempre longa, coidaremos de non vos dar o gusto de que resolvades pola forza o que non podedes alcanzar coa razón. Quedaremos citados para a batalla final. Entre tanto, viviremos dentro da legalidade, limitada só pola necesidade da orde pública; loitaremos pacificamente na prensa, nos comicios, nas asembleas. Compararemos pacificamente intereses con intereses, doutrina con doutrina. Veremos cales triunfan na opinión pública, na conciencia social”.

PREGUNTA 3. ELABORE UNHA COMPOSICIÓN HISTÓRICA A PARTIR DOS TEXTOS PROPOSTOS.

Os seguintes textos deben permitirle facer unha redacción sobre as grandes reformas da II República. Tendo en conta os documentos e o seu contexto, debe atender cando menos ás causas da reforma militar, educativa e agraria, ao seu desenvolvemento e efectos. (5 puntos)

Doc. 1. Lei de Retiro da Oficialidade, 25 de abril de 1931:

“A proposta do Ministro da Guerra, o Goberno provisional da República decreta:

Artigo 1º. Concédese o pase á situación de segunda reserva, co mesmo soldo que gocen no seu emprego da escala activa, a todos os Oficiais xerais do Estado Maior xeneral, aos da Garda civil e Carabineiros, e aos dos Corpos de Alabarderos, xurídico militar, Intendencia, Intervención e Sanidade [...] que o soliciten do Ministerio da Guerra dentro dos trinta días seguintes ao da publicación deste Decreto.

Artigo 2º. Concédese o paso á situación de retirado, co mesmo soldo que gocen actualmente no seu emprego, e calquera que sexan os seus anos de servizos, a todos os Xefes, Oficiais e asimilados, así en situación de actividade como na de reserva retribuída das distintas Armas e Corpos do Exército [...], que o soliciten do Ministerio da Guerra dentro do prazo sinalado.

Doc. 2. Informe sobre as *Misións Pedagóxicas*:

“A Misión desenvolve o seu programa en forma de reunións culturais públicas na escola, noutra sala ou na praza e a horas compatibles co traballo local, nunha ou varias sesións diarias, desenvolvendo en charlas sinxelas amplos temas de interese xeral humano, [...] audicións musicais comentadas, e conferencias e conversacións sobre educación cidadá, desenvoltas á marxe de toda intención partidista, nun plano de limpeza, co fin primordial de difundir ideas acerca da cultura política actual, o espírito da República e o coñecemento da Constitución. Paralelamente a esta actuación cultural, a Misión cumpre outra finalidade estritamente pedagóxica: visita as escolas, desenvolve cos nenos leccións, cantos, xogos, excursións, en colaboración cos mestres”.

Doc. 3. Balance da reforma agraria segundo o enxeñeiro agrónomo Pascual Carrión, un dos seus promotores:

“Ata o 31 de decembro de 1933, é dicir, quince meses despois de ser promulgada a *Lei de Reforma Agraria*, só se ocuparon 24.203 hectáreas nas que se asentaron 2.500 campesiños, cantidade como vemos insignificante á beira dos plans que propuxo a comisión técnica de asentar de 60.000 a 75.000 campesiños anualmente que, nos dous anos transcorridos desde a presentación do proxecto, debían colocar polo menos 150.000 campesiños. [...] Como vemos, o labor realizado foi moi modesto e nin sequera se ocupou gran parte das leiras dos grandes de España, que sumaban 562.528 hectáreas”.

PREGUNTA 4. ELABORE UNHA COMPOSICIÓN HISTÓRICA A PARTIR DOS TEXTOS PROPOSTOS.

Os seguintes textos deben permitirle facer unha redacción sobre a consolidación da democracia. Tendo en conta os documentos e o seu contexto, debe atender cando menos ás causas do golpe de estado do 23-F, os factores que favoreceron a chegada dos socialistas ao goberno e os efectos do Tratado de Adhesión á Comunidade Económica Europea. (5 puntos)

Doc. 1. Bando de Milans do Bosch, declarando o estado de excepción na III Rexión militar, 23 febreiro de 1981:

“Ante os acontecementos que se están desenvolvendo nestes momentos na Capital de España e conseguinte baleiro de poder, é o meu deber garantir a orde na Rexión do meu mando en tanto se reciban as correspondentes instrucións que dite S.M. o Rei. En consecuencia DISPOÑO

Artigo 1º. Todo o persoal afecto aos Servizos Públicos de interese civil queda militarizado

Artigo 2º. Prohíbese o contacto coas Unidades Armadas por parte da poboación civil. As ditas unidades repelerán sen intimidación nin aviso previo todas as agresións que poidan sufrir, coa máxima enerxía”.

Doc. 2. Principais resultados das eleccións de 1982:

Partidos	Votos	% votos	escanos
Partido Socialista Obrero Español	9.836.579	46,07	202
Alianza Popular	5.412.401	25,35	106
Unión de Centro Democrático	1.549.447	7,26	12
Convergència i Unió	794.554	3,73	12
Partido Comunista de España	824.978	3,87	4

Doc. 3. Acta das condicións de adhesión do reino de España á CEE, BOE 1 de xaneiro de 1986:

“Artigo 2. Desde o momento da adhesión, as disposicións dos Tratados orixinarios e os actos adoptados polas institucións das Comunidades antes da adhesión obrigarán aos novos estados membros.

Artículo 3. Os novos Estados membros adhírense, por medio da presente Acta, ás decisións e acordos adoptados polos representantes dos Gobernos dos Estados membros reunidos no seo do Consello.

Artigo 4. Os acordos ou convenios subscritos por unha das Comunidades cun ou varios terceiros Estados, unha organización internacional ou un nacional dun terceiro Estado serán vinculantes para os novos Estados membros”.

HISTORIA DE ESPAÑA

El examen consta de 4 preguntas de 5 puntos, de las que podrá responder un **MÁXIMO DE 2**, combinadas como quiera. Si responde a más preguntas de las permitidas, **solo se corregirán las DOS primeras respondidas**.

PREGUNTA 1. RESPONDA LOS DOS APARTADOS SIGUIENTES:**1.1. Defina brevemente cuatro de los ocho términos: (0,5 puntos por definición)**

1. Guerras cántabras, 2. Mozárabe, 3. Gran Armada, 4. Motín de Esquilache,
5. Pronunciamiento, 6. Encasillado, 7. Desastre de Annual, 8. Brigadas Internacionales.

1.2. Desarrolle uno de los cuatro temas:

- 1.2.1.** El Neolítico: características y cambios con respecto a la época Paleolítica. **(3 puntos)**
- 1.2.2.** Los musulmanes en la Península Ibérica. **(3 puntos)**
- 1.2.3.** La nueva monarquía de los Reyes Católicos. **(3 puntos)**
- 1.2.4.** Economía y sociedad en la Galicia de los Austrias. **(3 puntos)**

PREGUNTA 2. ELABORE UNA COMPOSICIÓN HISTÓRICA A PARTIR DE LOS TEXTOS PROPUESTOS.

Los siguientes textos deben permitirle hacer una redacción sobre el movimiento obrero. Teniendo en cuenta los documentos y su contexto, debe atender cuando menos a la expansión del movimiento obrero en el Sexenio, la creciente influencia de la AIT y los principios defendidos por las ideologías obreras anarquista e socialista. (5 puntos)

Doc. 1. Mensaje enviado por las asociaciones obreras de Cataluña al Tercer Congreso de la Asociación Internacional de Trabajadores de Bruselas en septiembre de 1868:

“Encadenadas después de largo tiempo por un poder despótico, las sociedades obreras de España envían un saludo cordial a sus hermanos del resto de España. El momento presente no es muy favorable a las asociaciones. No obstante [...] en Cataluña y en Andalucía las asociaciones obreras se desenvuelven poco a poco [...]. Los obreros españoles están dispuestos a luchar con sus hermanos contra esa formidable asociación del Ejército, del Trono y del Altar, para establecer al fin, sobre bases sólidas, la paz, la justicia y el trabajo”.

Doc. 2. Manifiesto de la Federación Regional Española a los trabajadores españoles, Madrid, 31/01/1872.

“Nuestro lema no puede ser más claro ni terminante:

NO MÁS DERECHOS SIN DEBERES; NO MÁS DEBERES SIN DERECHOS

O en otros términos: EL QUE QUIERA COMER QUE TRABAJE

Este es el socialismo que proclama la Internacional, cuyas dos afirmaciones principales son: en economía, el colectivismo; en política; la anarquía. El colectivismo, es decir, la propiedad común de los instrumentos del trabajo, utilización de los mismos por las colectividades obreras que los hagan directamente producir, y propiedad individual del fruto íntegro del trabajo de cada cual. La anarquía, es decir, la abolición de los gobiernos, o sea su conversión en simples administradores de los intereses colectivos”.

Doc. 3. Informe de la agrupación socialista madrileña ante la Comisión de Reformas Sociales, 1884.

“¿Queréis de buena fe favorecer a la clase trabajadora? Reconocedle los derechos políticos; permitidle la libre emisión de sus ideas, la asociación en defensa de sus intereses, la libre acción política, en una palabra. Reservaos en buena hora, el derecho de mantener por la fuerza el orden público. Nosotros, que sabemos que toda revolución va precedida de una evolución más o menos rápida, pero siempre larga, cuidaremos de no daros el gusto de que resolváis por la fuerza lo que no podéis alcanzar con la razón. Quedaremos citados para la batalla final. Entre tanto, viviremos dentro de la legalidad, limitada sólo por la necesidad del orden público; lucharemos pacíficamente en la prensa, en los comicios, en las asambleas. Compararemos pacíficamente intereses con intereses, doctrina con doctrina. Veremos cuáles triunfan en la opinión pública, en la conciencia social”.

PREGUNTA 3. ELABORE UNA COMPOSICIÓN HISTÓRICA A PARTIR DE LOS TEXTOS PROPUESTOS.

Los siguientes textos deben permitirle hacer una redacción sobre las grandes reformas de la II República. Teniendo en cuenta los documentos y su contexto, debe atender cuando menos a las causas de la reforma militar, educativa y agraria, su desarrollo y efectos. (5 puntos)

Doc. 1. Ley de Retiro de la Oficialidad, 25 de abril de 1931:

“A propuesta del Ministro de la Guerra, el Gobierno provisional de la República decreta:

Artículo 1º. Se concede el pase a la situación de segunda reserva, con el mismo sueldo que disfruten en su empleo de la escala activa, a todos los Oficiales generales del Estado Mayor general, a los de la Guardia civil y Carabineros, y

a los de los Cuerpos de Alabarderos, jurídico militar, Intendencia, Intervención y Sanidad [...] que lo soliciten del Ministerio de la Guerra dentro de los treinta días siguientes al de la publicación de este Decreto.

Artículo 2º. Se concede el paso a la situación de retirado, con el mismo sueldo que disfruten actualmente en su empleo, y cualquiera que sean sus años de servicios, a todos los Jefes, Oficiales y asimilados, así en situación de actividad como en la de reserva retribuida de las distintas Armas y Cuerpos del Ejército [...], que lo soliciten del Ministerio de la Guerra dentro del plazo señalado”.

Doc. 2. Informe sobre las Misiones Pedagógicas:

“La Misión desenvuelve su programa en forma de reuniones culturales públicas en la escuela, en otra sala o en la plaza y a horas compatibles con el trabajo local, en una o varias sesiones diarias, desarrollando en charlas sencillas amplios temas de interés general humano, [...] audiciones musicales comentadas, y conferencias y conversaciones sobre educación ciudadana, desenvueltas al margen de toda intención partidista, en un plano de limpieza, con el fin primordial de difundir ideas acerca de la cultura política actual, el espíritu de la República y el conocimiento de la Constitución. Paralelamente a esta actuación cultural, la Misión cumple otra finalidad estrictamente pedagógica: visita las escuelas, desarrolla con los niños lecciones, cantos, juegos, excursiones, en colaboración con los maestros”.

Doc. 3. Balance de la reforma agraria según el ingeniero agrónomo Pascual Carrión, uno de sus promotores:

“Hasta el 31 de diciembre de 1933, es decir, quince meses después de ser promulgada la *Ley de Reforma Agraria*, sólo se habían ocupado 24.203 hectáreas en las que se asentaron 2.500 campesinos, cantidad como vemos insignificante al lado de los planes que propuso la comisión técnica de asentar de 60.000 a 75.000 campesinos anualmente que, en los dos años transcurridos desde la presentación del proyecto, debían haberse colocado por lo menos 150.000 campesinos. [...] Como vemos, la labor realizada fue muy modesta y ni siquiera se ocuparon gran parte de las fincas de los grandes de España, que sumaban 562.528 hectáreas”.

PREGUNTA 4. ELABORE UNA COMPOSICIÓN HISTÓRICA A PARTIR DE LOS TEXTOS PROPUESTOS.

Los siguientes textos deben permitirle hacer una redacción sobre la consolidación de la democracia. Teniendo en cuenta los documentos y su contexto, debe atender cuando menos a las causas del golpe de estado del 23-F, los factores que favorecieron la llegada de los socialistas al gobierno y los efectos del Tratado de Adhesión a la Comunidad Económica Europea. (5 puntos)

Doc. 1. Bando de Milans del Bosch, declarando el estado de excepción en la III Región militar, 23 febrero de 1981:

“Ante los acontecimientos que se están desarrollando en estos momentos en la Capital de España y consiguiente vacío de poder, es mi deber garantizar el orden en la Región de mi mando en tanto se reciban las correspondientes instrucciones que dicte S.M. el Rey. En consecuencia DISPONGO

Artículo 1º. Todo el personal afecto a los Servicios Públicos de interés civil queda militarizado

Artículo 2º. Se prohíbe el contacto con las Unidades Armadas por parte de la población civil. Dichas unidades repelerán sin intimidación ni aviso previo todas las agresiones que puedan sufrir, con la máxima energía”.

Doc. 2. Principales resultados de las elecciones de 1982:

Partidos	votos	% votos	escaños
Partido socialista obrero español	9.836.579	46,07	202
Alianza Popular	5.412.401	25,35	106
Unión de Centro Democrático	1.549.447	7,26	12
Convergència i Unió	794.554	3,73	12
Partido comunista de España	824.978	3,87	4

Doc. 3. Acta de las condiciones de adhesión del reino de España a la CEE, BOE 1 de enero de 1986:

“Artículo 2. Desde el momento de la adhesión, las disposiciones de los Tratados originarios y los actos adoptados por las instituciones de las Comunidades antes de la adhesión obligarán a los nuevos estados miembros.

Artículo 3. Los nuevos Estados miembros se adhieren, por medio de la presente Acta, a las decisiones y acuerdos adoptados por los representantes de los Gobiernos de los Estados miembros reunidos en el seno del Consejo.

Artículo 4. Los acuerdos o convenios suscritos por una de las Comunidades con uno o varios terceros Estados, una organización internacional o un nacional de un tercer Estado serán vinculantes para los nuevos Estados miembros”.

ABAU
CONVOCATORIA DE XUÑO
Ano 2021
CRITERIOS DE AVALIACIÓN
HISTORIA DE ESPAÑA
(Cód. 03)

Definición do termo **Bárbaros** (ata 0,5 puntos)

Suspenso (0-0,1)	Resposta en branco ou que revela a incompreensión do concepto
Suspenso (0,15-0,2)	Coñecementos: resposta confusa ou incompleta Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (0,25-0,3)	Coñecementos: resposta básica que fai referencia ao seguinte: - Termo co que os romanos designaban os pobos que vivían fóra das fronteiras do Imperio. Redacción: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (0,35-0,4)	Coñecementos: resposta con polo menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado) - Termo pexorativo co que os romanos denominaban os pobo que non tiñan a cultura e a lingua romanas. - Amezaban as fronteiras romanas con incursións - Citar algún dos pobos bárbaros (godos, vándalos, alanos, suevos...) Redacción: correcta
Sobresaliente (0,45-0,5)	Coñecementos: resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable). - Tería un significado de estranxeiro por contraposición coa poboación que tiña o dereito latino ou o dereito de cidadanía romana. - Estes pobos aproveitaron a debilidade económica e militar padecida polo imperio romano a partir da crise do século III para entrar nos seus territorios (limes). - Ante a imposibilidade de facer fronte á súa penetración no Imperio, os romanos estableceron pactos con algún destes pobos. - No século V d.C. conseguiron invadir o Imperio romano de Occidente. Redacción: correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado. Capacidade de síntese: a resposta non excede a extensión recomendada.

Definición do termo **Mesta** (ata 0,5 puntos)

Suspenso (0-0,1)	Resposta en branco ou que revela a incompreensión do concepto
Suspenso	Coñecementos: resposta confusa ou incompleta

(0,15-0,2)	Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (0,25-0,3)	Coñecementos: resposta básica que fai referencia ao seguinte: -Asociación de gandeiros de ovellas meiriñas transhumantes fundada na Idade Media. Redacción: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (0,35-0,4)	Coñecementos: resposta con polo menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado) -Creada polo rei castelán Afonso X no s.XIII (1273) -Afonso X apoiou aos gandeiros en detrimento dos agricultores -Tiña privilexios reais para o tránsito polas cañadas e para a utilización de pastos debido a que a la era o principal produto de exportación de Castela e proporcionaba ingresos á Coroa. Redacción: correcta
Sobresaliente (0,45-0,5)	Coñecementos: resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable). -Os privilexios da Mesta desaparecerán no século XVIII -Prosperou especialmente en Castela porque dispoñía de grandes espazos baleiros. -Dita asociación abólese definitivamente en 1837. Redacción: correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado. Capacidade de síntese: a resposta non excede a extensión recomendada.

Definición do termo Xuntas do Reino de Galicia

Suspenso (0-0,1)	Resposta en branco ou que revela a incompreensión do concepto
Suspenso (0,15-0,2)	Coñecementos: resposta confusa ou incompleta Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (0,25-0,3)	Coñecementos: resposta básica que fai referencia ao seguinte: - Institución que actuaba en representación do Reino de Galicia ante a Coroa no Antigo Réxime. Redacción: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (0,35-0,4)	Coñecementos: resposta con polo menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado) -Estaba integrada polos deputados das cidades capitais das sete provincias galegas - As súas reunións facíanse a petición do monarca para repartir a carga fiscal e as levas militares concedidas previamente polas Cortes castelás ou para a concesión de donativos propios. - As reunións tamén servían para debater a situación do reino e facer chegar ao rei as súas peticións. Redacción: correcta
Sobresaliente	Coñecementos: resposta con polo menos unha destas precisións a

(0,45-0,5)	<p>maiores (ademais do esixido para o notable).</p> <p>- Nas Xuntas estaban representadas as cidades de Santiago, Lugo, Ourense, A Coruña, Betanzos, Mondoñedo e Tui.</p> <p>Unha das súas principais reivindicacións foi a concesión a Galicia de voto nas Cortes de Castela, que obtiveron durante o reinado de Felipe IV (1623).</p> <p>- Foron creadas no século XVI e estaban presididas polo Gobernador e Capitán Xeneral de Galicia</p> <p>Redacción: correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado.</p> <p>Capacidade de síntese: a resposta non excede a extensión recomendada.</p>
------------	---

Definición do termo **Despotismo Ilustrado**

Suspenso (0-0,1)	Resposta en branco ou que revela a incompreensión do concepto
Suspenso (0,15-0,2)	<p>Coñecementos: resposta confusa ou incompleta</p> <p>Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas</p>
Aprobado (0,25-0,3)	<p>Coñecementos: resposta básica que fai referencia ao seguinte:</p> <p>-Forma de goberno característica das monarquías absolutas europeas da segunda metade do século XVIII.</p> <p>Redacción: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple</p>
Notable (0,35-0,4)	<p>Coñecementos: resposta con polo menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado)</p> <p>-Mantendo os fundamentos do Antigo Réxime, aplicaba reformas baseadas nas ideas ilustradas.</p> <p>-Pretendía promover o benestar dos súbditos sen alterar os principios esenciais do Antigo Réxime (absolutismo político e sociedade estamental).</p> <p>Redacción: correcta</p>
Sobresaliente (0,45-0,5)	<p>Coñecementos: resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable).</p> <p>-Aplicou reformas sociais, económicas, educativas... baseadas nos principios de racionalización e progreso.</p> <p>-Carlos III foi o seu máximo expoñente en España.</p> <p>-As reformas foron paralizadas polo impacto causado polo triunfo da revolución francesa.</p> <p>Redacción: correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado.</p> <p>Capacidade de síntese: a resposta non excede a extensión recomendada.</p>

Definición do termo **Manifiesto dos Persas**

Suspenso	Resposta en branco ou que revela a incompreensión do concepto
-----------------	---

(0-0,1)	
Suspenso (0,15-0,2)	Coñecementos: resposta confusa ou incompleta Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (0,25-0,3)	Coñecementos: resposta básica que fai referencia ao seguinte: -Documento suscrito por deputados partidarios do Antigo Réxime no que solicitaban ao rei a abolición da Constitución de 1812 e o restablecemento do absolutismo. Redacción: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (0,35-0,4)	Coñecementos: resposta con polo menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado) -O nome provén do seu encabezamento “é costume dos persas...”. -Os asinantes comparan a situación vivida durante o exilio de Fernando VII coa anarquía e reclaman a necesidade de restaurar a orde. -Foi entregado ao rei en 1814 ao seu regreso a España logo da derrota francesa. Redacción: correcta
Sobresaliente (0,45-0,5)	Coñecementos: resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable). -Está asinado por 69 deputados servís das Cortes de Cádiz e piden a nulidade dos seus decretos e reformas por iren en contra das leis tradicionais. -O documento serviu de base ao rei para decretar o restablecemento do absolutismo (Sexenio Absolutista 1814-1820) Redacción: correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado. Capacidade de síntese: a resposta non excede a extensión recomendada.

Definición do termo **Pronunciamento**

Suspenso (0-0,1)	Resposta en branco ou que revela a incompreensión do concepto
Suspenso (0,15-0,2)	Coñecementos: resposta confusa ou incompleta Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (0,25-0,3)	Coñecementos: resposta básica que fai referencia ao seguinte: - Termo aplicado durante o século XIX para designar un golpe de Estado ou alzamento militar que tiña por obxectivo derrubar un Goberno. Redacción: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (0,35-0,4)	Coñecementos: resposta con polo menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado) - Foron moi numerosos e decisivos na evolución do sistema político liberal español -Faise referencia explícita a algún dos numerosos pronunciamentos do s. XIX

	Redacción: correcta
Sobresaliente (0,45-0,5)	<p>Coñecementos: resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Houbo pronunciamentos de distinto signo político: liberais contra gobernos absolutistas, progresistas contra gobernos moderados e viceversa. - Faise referencia explícita a algún dos pronunciamentos do s.XIX indicando o seu signo política (por exemplo o pronunciamento liberal de Riego contra o réxime absolutista de Fernando VII, os pronunciamentos dos Sarxentos da Granxa, a Vicalvarada ou a Gloriosa, os pronunciamentos moderados de Narváez contra Espartero, de Martínez Campos en 1874...) - A inxerencia do exército na vida política foi un elemento que causou gran inestabilidade na construción do Estado liberal en España. <p>Redacción: correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado.</p> <p>Capacidade de síntese: a resposta non excede a extensión recomendada.</p>

Definición do termo **Expediente Picasso**

Suspenso (0-0,1)	Resposta en branco ou que revela a incompreensión do concepto
Suspenso (0,15-0,2)	<p>Coñecementos: resposta confusa ou incompleta</p> <p>Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas</p>
Aprobado (0,25-0,3)	<p>Coñecementos: resposta básica que fai referencia ao seguinte:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Informa redactado polo xeneral Picasso para depurar responsabilidades a raíz da derrota sufrida polo exército español en Annual (Marrocos). <p>Redacción: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple</p>
Notable (0,35-0,4)	<p>Coñecementos: resposta con polo menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado)</p> <ul style="list-style-type: none"> -Data de 1922 e é o resultado da presión exercida por numerosos grupos políticos e xornais para esixir responsabilidades polo desastre de Annual. -O informe denunciaba a negligencia dos militares e a actuación irresponsable do xeneral Silvestre, xefe das tropas. <p>- Redacción: correcta</p>
Sobresaliente (0,45-0,5)	<p>Coñecementos: resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable).</p> <ul style="list-style-type: none"> -Poucos días antes de que o informe chegase ás Cortes, o xeneral Primo de Rivera deu un golpe de Estado (setembro de 1923) -A oposición facía responsable do desastre en última instancia ao propio rei, Afonso XIII. <p>Redacción: correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado.</p> <p>Capacidade de síntese: a resposta non excede a extensión</p>

	recomendada.
--	--------------

Definición do termo **Brigadas Internacionais**

Suspenso (0-0,1)	Resposta en branco ou que revela a incomprensión do concepto
Suspenso (0,15-0,2)	Coñecementos: resposta confusa ou incompleta Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (0,25-0,3)	Coñecementos: resposta básica que fai referencia ao seguinte: - Batallóns de voluntarios estranxeiros que viñeron loitar a España no decurso da Guerra Civil (1936-39) defendo a República. Redacción: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (0,35-0,4)	Coñecementos: resposta con polo menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado) - Integradas por militantes de esquerda antifascistas, especialmente marxistas ou comunistas, de distintos países. - Houbo brigadistas de máis de 50 países, destacando a achega de franceses, alemáns, austríacos, italianos, británicos e estadounidenses. - Redacción: correcta
Sobresaliente (0,45-0,5)	Coñecementos: resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable). - Interpretaron a guerra de España como unha nova fronte de loita contra o fascismo. - Tiveron un papel destacado na defensa de Madrid, en novembro de 1936. - Abandonaron o país trala derrota da Batalla do Ebro (outubro de 1938) polas presións do Comité de Non Intervención. Redacción: correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado. Capacidade de síntese: a resposta non excede a extensión recomendada.

Pregunta a desenvolver : **Os musulmáns na Península Ibérica** (ata 3 puntos)

Suspenso (0-0,6)	Resposta en branco ou sen relación coa materia da pregunta.
Suspenso (0,9-1,2)	Coñecementos: -Resposta confusa, que revela a incomprensión da pregunta (0,9) -Resposta incompleta, que revela a falla de coñecementos (1,2) Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes ou mal articuladas.
Aprobado (1,5-1,8)	Coñecementos: resposta básica que incide nas seguintes cuestións: --As causas da formación de Al-Andalus. -As etapas políticas de Al-Andalus.

	<p>-Características esenciais da economía (principais actividades desenvolvidas e referencia ao seu carácter urbano e monetario)</p> <p>-Trazos principais da sociedade andalusí (diversidade étnica e relixiosa).</p> <p>-Referencia ao urbanismo das cidades musulmás.</p> <p>Redacción: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple.</p>
Notable (2,1-2,4)	<p>Coñecementos: resposta que demostra o coñecemento do tema:</p> <p>- resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, explica cunha certa profundidade polo menos unha delas.</p> <p>Redacción: correcta</p>
Sobresaliente (2,7-3)	<p>Resposta con precisións e aclaracións:</p> <p>- resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, afonda nunha ou explica con certa profundidade polo menos dúas delas.</p> <p>Redacción: correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado</p> <p>Capacidade de síntese: a resposta non excede a extensión recomendada</p>

Pregunta a desenvolver : **Reconquista e repoboación** (ata 3 puntos)

Suspense (0-0,6)	Resposta en branco ou sen relación coa materia da pregunta.
Suspense (0,9-1,2)	<p>Coñecementos:</p> <p>-Resposta confusa, que revela a incompreensión da pregunta (0,9)</p> <p>-Resposta incompleta, que revela a falla de coñecementos (1,2)</p> <p>Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes ou mal articuladas.</p>
Aprobado (1,5-1,8)	<p>Coñecementos: resposta básica que incide nas seguintes cuestións:</p> <p>-A formación dunha serie de núcleos cristiáns na Península, en paralelo á constitución política de Al-Andalus.</p> <p>-As principais etapas da Reconquista e os avances territoriais característicos de cada unha delas.</p> <p>-O proceso de repoboamento, explicando os diferentes modelos de repoboación que se levaron a cabo en cada etapa.</p> <p>Redacción: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple.</p>
Notable (2,1-2,4)	<p>Coñecementos: resposta que demostra o coñecemento do tema:</p> <p>- resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, explica cunha certa profundidade polo menos unha delas.</p> <p>Redacción: correcta</p>
Sobresaliente (2,7-3)	<p>Resposta con precisións e aclaracións:</p> <p>- resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, afonda nunha ou explica con certa profundidade polo menos dúas delas.</p> <p>Redacción: correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado</p> <p>Capacidade de síntese: a resposta non excede a extensión recomendada</p>

Pregunta a desenvolver : **Economía e sociedade na Galicia dos Austrias** (ata 3 puntos)

Suspenso (0-0,6)	Resposta en branco ou sen relación coa materia da pregunta.
Suspenso (0,9-1,2)	Coñecementos: -Resposta confusa, que revela a incomprensión da pregunta (0,9) -Resposta incompleta, que revela a falla de coñecementos (1,2) Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes ou mal articuladas.
Aprobado (1,5-1,8)	Coñecementos: resposta básica que incide nas seguintes cuestións: -Sinalar os trazos máis salientables da agricultura galega e os cambios experimentados no s.XVII. -Comentar as principais características da actividade pesqueira. -Referenciar os trazos básicos da sociedade galega salientando o papel desenvolvido pola fidalguía. Redacción: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple.
Notable (2,1-2,4)	Coñecementos: resposta que demostra o coñecemento do tema: - resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, explica cunha certa profundidade polo menos unha delas. Redacción: correcta
Sobresaliente (2,7-3)	Resposta con precisións e aclaracións: - resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, afonda nunha ou explica con certa profundidade polo menos dúas delas. Redacción: correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado Capacidade de síntese: a resposta non excede a extensión recomendada

Pregunta a desenvolver : **Os decretos de Nova Planta e os seus efectos** (ata 3 puntos)

Suspenso (0-0,6)	Resposta en branco ou sen relación coa materia da pregunta.
Suspenso (0,9-1,2)	Coñecementos: -Resposta confusa, que revela a incomprensión da pregunta (0,9) -Resposta incompleta, que revela a falla de coñecementos (1,4) Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes ou mal articuladas.
Aprobado (1,5-1,8)	Coñecementos: resposta básica que incide nas seguintes cuestións: -Conxunto de decretos que suprimiron o réxime foral da Coroa de Aragón, as súas institucións e leis propias. -Foi unha reforma auspiciada polo monarca Filipe V. -O seu obxectivo era lograr maior grado de centralización territorial, seguindo o modelo francés. -Xustificouse polo apoio prestado polos aragoneses a Carlos de Austria durante a Guerra de Sucesión. -Aplicouse en paralelo ao dominio efectivo dos diferentes reinos da Coroa.

	Redacción: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple.
Notable (2,1-2,4)	Coñecementos: resposta que demostra o coñecemento do tema: - resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, explica cunha certa profundidade polo menos unha delas. Redacción: correcta
Sobresaliente (2,7-3)	Resposta con precisións e aclaracións: - resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, afonda nunha ou explica con certa profundidade polo menos dúas delas. Redacción: correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado Capacidade de síntese: a resposta non excede a extensión recomendada

Composición histórica: **A Revolución Gloriosa** (ata 5 puntos)

Moi deficiente (0-1)	Resposta en branco (0) A resposta é unha paráfrase dos documentos (1)
Deficiente (1,5-2)	Contidos: Xeneralidades sobre a época (1,5) Uso dos documentos: a resposta prescinde dos documentos, e está elaborada como resposta a unha pregunta teórica (2) Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inventadas, frases incoherentes ou mal articuladas.
Aprobado (2,5-3)	Contidos: -Sinalar de forma xenérica as causas da revolución de 1868 (malestar político, económico e social). -Mencionar o pronunciamento militar de Cádiz e ao seu principal líder -Comentar o carácter democrático da revolución e do sistema político derivado da mesma. -Referenciar os trazos fundamentais da constitución de 1869: sufraxio universal masculino, soberanía popular, monarquía... Uso dos documentos: os documentos cítanse na redacción Redacción: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple.
Notable (3,5-4)	Contidos (ademais do esixido para o aprobado, afondar no comentario nalgunha das seguintes cuestións): -Explicar os factores que desencadean a Gloriosa revolución. -Sinalar os seus principais líderes militares e políticos -Referir o desenvolvemento do proceso revolucionario (alianzas políticas, formación de xuntas revolucionarias de ideario democrático, enfrontamento das tropas realistas e revolucionarias, exilio da raíña...). -Facer fincapé no feito de que os demócratas son excluídos do goberno provisional. -Mencionar varias das medidas tomadas polo goberno provisional: convocatoria de eleccións a cortes constituíntes, recoñecemento de amplas liberdades, disolución das xuntas revolucionarias... -Afondar nas características da constitución de 1869: clara división de poderes, liberdade de cultos, dereito de reunión, de asociación, sistema

	<p>bicameral...</p> <p>-Sinalar o establecemento da monarquía de Amadeu de Savoia como conclusión da revolución.</p> <p>Uso dos documentos ademais do esixido para o aprobado, no comentario se fai referencia aos obxectivos propostos polos revolucionarios (doc.1), se sinala a importancia do dereito ao sufraxio (doc. 2) e se relaciona de xeito explícito algún dos artigos do doc. 3 co contido da Constitución.</p> <p>Redacción: correcta e texto coherente</p>
Sobresaliente (4,5-5)	<p>Contidos (ademais do esixido para o notable no comentario recóllese unha ou varias das seguintes cuestións):</p> <ul style="list-style-type: none"> -Mencionar o Pacto de Ostende e os seus integrantes como o paso previo á revolución de setembro de 1868. -Comentar as reivindicacións sociais das xuntas revolucionarias en consonancia co carácter popular do proceso revolucionario: supresión de quintas, abolición dos consumos, recoñecemento do dereito de asociación... -Enumerar outras medidas menos coñecidas do goberno provisional: creación da peseta, reorganización da milicia nacional, emancipación dos fillos dos escravos, decreto de liberdade de ensinanza... -Facer fincapé no progresivo distanciamento das clases populares integradas nas xuntas revolucionarias respecto dos grupos burgueses ata o momento marxinados do poder político e que organizaran a revolución (revolución falseada) -Comentar a fragmentación política resultante das eleccións a cortes constituíntes, a cal será un factor de inestabilidade durante todo o Sexenio Democrático. -Sinalar a constitución de 1869 como a máis avanzada de todo o s.XIX. -Mencionar a rexencia de Serrano como paso político previo á monarquía de Amadeu de Savoia. <p>Uso dos documentos (ademais do esixido para o notable no comentario analízase en profundidade algún dos documentos):</p> <ul style="list-style-type: none"> -A resposta relaciona as demandas recollidas no doc. 1 coa restrición de dereitos e liberdades propias do moderantismo e da constitución de 1845 -Comentar as limitacións impostas ao sufraxio universal (idade, sexo) (doc, 2) -Relacionar de xeito explícito o artigo 33 do documento 3 con un dos obxectivos do goberno provisional de procura dun novo rei <p>Redacción: correcta e precisa, facendo uso do vocabulario específico. O texto está ben articulado e argumentado</p>

o

Composición histórica: **A Reforma Agraria Liberal** (ata 5 puntos)

Moi deficiente (0-1)	<p>Resposta en branco (0)</p> <p>A resposta é unha paráfrase dos documentos (1)</p>
	<p>Contidos:</p> <p>Xeneralidades sobre a época (1,5)</p>

<p>Deficiente (1,5-2)</p>	<p>Uso dos documentos: a resposta prescinde dos documentos, e está elaborada como resposta a unha pregunta teórica (2) Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inventadas, frases incoherentes ou mal articuladas.</p>
<p>Aprobado (2,5-3)</p>	<p>Contidos: -Explicación básica do concepto de desamortización. -Referencia xenérica ás causas e obxectivos das medidas desamortizadoras. -Mencionar o tipo de bens afectados polas mesmas. -Sinalar os seus resultados máis destacados. Uso dos documentos: os documentos cítanse na redacción Redacción: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple.</p>
<p>Notable (3,5-4)</p>	<p>Contidos (ademais do esixido para o aprobado, afondar no comentario nalgunha das seguintes cuestións): -Relacionar as medidas desamortizadoras cos gobernos progresistas e indicar a paralización das mesmas por parte dos gobernos moderados. -Explicar os obxectivos principais perseguidos polas diferentes desamortizacións (p.ex. a financiación do ferrocarril coa desamortización de Madoz, da guerra carlista coas desamortizacións de Mendizábal e Espartero...). -Afondar nas etapas fundamentais do proceso desamortizador e nas características xerais dos bens afectados. -Comentar os principais beneficiados e prexudicados polas desamortizacións e as súas razóns explicativas (relacionadas co sistema de venda a través de poxa pública). -Ofrecer un balance global dos efectos das desamortizacións no eido socioeconómico.</p> <p>Uso dos documentos (ademais do esixido para o aprobado, na resposta afóndase no comentario dalgún dos documentos propostos): -Relaciónase o doc.1 coa desamortización do clero regular (“comunidades e corporacións relixiosas extinguidas”) e/ou co obxectivo de sanear a Facenda (“diminuír a débeda pública consolidada”). -Relaciónase o artigo 1 do doc.2 co carácter xeral da desamortización de Madoz. -Utilízanse as cifras recollidas na táboa para comparar os efectos das desamortizacións eclesiásticas e xeral. Redacción: correcta e texto coherente</p>
<p>Sobresaliente (4,5-5)</p>	<p>Contidos (ademais do esixido para o notable no comentario recóllense unha ou varias das seguintes cuestións): -Mencionar as desamortizacións previas á de Mendizábal (Godoy, Xosé I, Cortes de Cádiz, Trienio Liberal). -Explicar as diferenzas concretas entre clero regular/clero secular e/ou bens propios e comúns dos municipios. -Comentar as críticas ao sistema de venda a través de poxa pública realizadas por Flórez Estrada. -Xustificar o feito de que as desamortizacións non foron en realidade unha verdadeira reforma agraria (non se transforman a estrutura da</p>

	<p>propiedade da terra nin os sistemas de cultivo).</p> <ul style="list-style-type: none"> -Sinalar a relación entre desamortización e atraso da industrialización española (desviación de recursos financeiros cara a compra de terras en lugar de investilos nas actividades industriais). -Facer mención explícita das particularidades do proceso desamortizador en Galicia (mantemento do sistema foral, escasa importancia da desamortización dos bens propios dos concellos...) -Mencionar outras medidas de transformación agraria implantadas polo réxime liberal (abolição dos señoríos, desvinculación dos morgados...) <p>Uso dos documentos (ademais do esixido para o notable, na redacción da composición o contido dos documentos emprégase nalgún destes sentidos):</p> <ul style="list-style-type: none"> -Comentar a relación entre desenvolvemento agrícola e comercial que se menciona no doc.1 -Explicar a diferenza entre “proprios e comúns dos pobos” ou o concepto de “mans mortas” mencionado no doc.2 -Empregar os datos do doc.3 para comentar que as desamortizacións eclesiásticas non afectaron ás ordes relixiosas con fins asistenciais (cifra 0 da casa “beneficencia”). <p>Redacción: correcta e precisa, facendo uso do vocabulario específico. O texto está ben articulado e argumentado</p>
--	--

Composición histórica: **O franquismo** (ata 5 puntos)

Moi deficiente (0-1)	<p>Resposta en branco (0)</p> <p>A resposta é unha paráfrase dos documentos (1)</p>
Deficiente (1,5-2)	<p>Contidos: Xeneralidades sobre a época (1,5)</p> <p>Uso dos documentos: a resposta prescinde dos documentos, e está elaborada como resposta a unha pregunta teórica (2)</p> <p>Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inventadas, frases incoherentes ou mal articuladas.</p>
Aprobado (2,5-3)	<p>Contidos:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Contextualizar o réxime franquista -Sinalar as características básicas do réxime e os seus principais apoios. -Comentar de xeito xenérico as principais leis orgánicas a través das cales se institucionaliza a ditadura. <p>Uso dos documentos: os documentos cítanse na redacción</p> <p>Redacción: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple.</p>
Notable (3,5-4)	<p>Contidos (ademais do esixido para o aprobado, afondar no comentario nalgunha das seguintes cuestións):</p> <ul style="list-style-type: none"> -Explicar en profundidade <u>cando menos dúas</u> das características ideolóxicas do franquismo. -Facer fincapé no papel xogado pola Igrexa como lexitimadora do réxime e un dos seus apoios esenciais (nacionalcatolicismo). -Afondar na contextualización e comentario da lei de Sucesión, lei de Referendo e/ou lei de principios do Movemento Nacional

	<p>Uso dos documentos (ademais do esixido para o aprobado, a resposta emprega contido dos documentos para</p> <ul style="list-style-type: none"> -Comentar a defensa da concentración de poderes na persoa de Franco (doc.1) -Xustificar o apoio da Igrexa ao réxime e ás súas institucións (doc.2) -Facer referencia aos principios inmutables da ditadura (doc.3) <p>Redacción: correcta e texto coherente</p>
Sobresaliente (4,5-5)	<p>Contidos (ademais do esixido para o notable, no comentario recóllense unha ou varias das seguintes cuestións)</p> <ul style="list-style-type: none"> -Sinalar que as bases ideolóxicas do franquismo e os apoios ao mesmo están presentes xa na denominada España Nacional durante a guerra civil. -Comentar a evolución dos trazos fascistas ao longo da ditadura. -Facer referencia ao obxectivo das leis orgánicas franquistas de legalizar un réxime que carecía de legalidade democrática. -Relacionar a promulgación das diferentes leis fundamentais co contexto internacional e a propia evolución da sociedade española. -Explicar o concepto de democracia orgánica <p>Uso dos documentos (ademais do esixido para o notable, analízase en profundidade algún dos documentos):</p> <ul style="list-style-type: none"> -Salientar a exaltación de Franco como líder carismático e providencial (doc.1) -Comentar o anticomunismo da Igrexa española (doc.2) -Relacionar de xeito explícito os artigos do doc.3 cos trazos máis característicos do franquismo (nacionalcatolicismo, defensa da unidade da patria, antiparlamentarismo/Estado corporativo) <p>Redacción: correcta e precisa, facendo uso do vocabulario específico. O texto está ben articulado e argumentado</p>

ABAU
CONVOCATORIA DE XULLO
Ano 2021
CRITERIOS DE AVALIACIÓN
HISTORIA DE ESPAÑA
(Cód. 03)

Definición do termo Guerras cántabras (ata 0,5 puntos)

Suspense (0-0,1)	Resposta en branco ou que revela a incompreensión do concepto
Suspense (0,15-0,2)	Coñecementos: resposta confusa ou incompleta Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (0,25-0,3)	Coñecementos: resposta básica que fai referencia ao seguinte: -Guerras contra cántabros e astures coas que remata o proceso de conquista da península Ibérica por parte de Roma. Redacción: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (0,35-0,4)	Coñecementos: resposta con polo menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado) -Desenvólvense a finais do s. I a.C. (29-19 a.C.) -Foron dirixidas persoalmente polo emperador Augusto -A partir delas, Roma proclamou a <i>Pax Romana</i> , dando por rematado o seu proceso de expansión territorial. Redacción: correcta
Sobresaliente (0,45-0,5)	Coñecementos: resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable). -A derradeira batalla destas guerras produciuse no monte Medulio (25 a.C.), onde os cántabros se suicidaron de xeito masivo para evitar caer como prisioneiros. -A xustificación que Roma deu ás guerras foi deter as incursións destes pobos en territorios meseteños veciños xa controlados polos romanos para aprovisionarse de cereal. -Entre as causas profundas das guerras cántabras estaba a explotación das minas do norte peninsular. Redacción: correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado. Capacidade de síntese: a resposta non excede a extensión recomendada.

Definición do termo Mozárabe (ata 0,5 puntos)

Suspense (0-0,1)	Resposta en branco ou que revela a incompreensión do concepto
Suspense (0,15-0,2)	Coñecementos: resposta confusa ou incompleta Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado	Coñecementos: resposta básica que fai referencia ao seguinte:

(0,25-0,3)	-Cristián de orixe hispanovisigoda que vivía en Al-Ándalus durante a dominación árabe da península Ibérica. Redacción: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (0,35-0,4)	Coñecementos: resposta con polo menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado) -Aínda que gozaban de tolerancia sobre o seu culto e certa autonomía interna, estaban obrigados a pagar un imposto ás autoridades musulmás. - O seu número foi diminuíndo pola progresiva islamización da poboación peninsular (adopción dos costumes musulmás e a lingua árabe). -A convivencia entre mozárabes e musulmáns foi pacífica, pero algúns grupos de mozárabes acabaron fuxindo aos reinos cristiáns do norte da Península. Redacción: correcta
Sobresaliente (0,45-0,5)	Coñecementos: resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable). -Estiveron presentes na Península entre os séculos VIII e XI. -Coa chegada dos almorábides no século XI, os mozárabes foron deportados masivamente ao norte de África. -A fuxida dalgúns destes membros cara aos reinos cristiáns do Norte peninsular fixo que se desenvolvese un tipo de arte prerrománica que leva o mesmo nome. Redacción: correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado. Capacidade de síntese: a resposta non excede a extensión recomendada.

Definición do termo Gran Armada

Suspenso (0-0,1)	Resposta en branco ou que revela a incompreensión do concepto
Suspenso (0,15-0,2)	Coñecementos: resposta confusa ou incompleta Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (0,25-0,3)	Coñecementos: resposta básica que fai referencia ao seguinte: -Gran frota organizada polo rei Felipe II para invadir Inglaterra. Redacción: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (0,35-0,4)	Coñecementos: resposta con polo menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado) -O ataque fracasou e os ingleses descualificaron a frota denominándoa sarcasticamente “armada invencible”. -A Gran Armada organizouse debido á política anticatólica, o apoio ao corsarismo e aos rebeldes flamengos da raíña Isabel I. -A decisión de retornar a España dando a volta polas illas británicas fixo que unha parte importante da armada fose desfeita polos temporais. Redacción: correcta

<p>Sobresaliente (0,45-0,5)</p>	<p>Coñecementos: resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable). -Estaba integrada por uns 130 navíos que partiron de Lisboa para arribar á canle da Mancha onde embarcarían os Terzos de Flandres. -Estivo comandada por Alonso Pérez de Guzmán, duque de Medina Sidonia. Redacción: correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado. Capacidade de síntese: a resposta non excede a extensión recomendada.</p>
--	--

Definición do termo Motín de Esquilache

<p>Suspense (0-0,1)</p>	<p>Resposta en branco ou que revela a incompreensión do concepto</p>
<p>Suspense (0,15-0,2)</p>	<p>Coñecementos: resposta confusa ou incompleta Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas</p>
<p>Aprobado (0,25-0,3)</p>	<p>Coñecementos: resposta básica que fai referencia ao seguinte: -levantamento popular que tivo lugar en Madrid durante o reinado de Carlos III -foi froito da oposición as medidas impulsadas polo ministro real Esquilache Redacción: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple</p>
<p>Notable (0,35-0,4)</p>	<p>Coñecementos: resposta con polo menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado) -a orixe do conflito foi o descontento pola subida do prezo do pan provocada por malas colleitas e especulación -desenvolveuse nun contexto de malestar popular por outras medidas reformadoras do momento -as medidas pretendían mellorar a limpeza urbana e a iluminación da cidade -entre as medidas figuraban algunhas prohibicións: uso de capas longas, sombreiros de ala ancha ou xogos de azar -Redacción: correcta</p>
<p>Sobresaliente (0,45-0,5)</p>	<p>Coñecementos: resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable): -tivo lugar en 1766 -a situación foi aproveitada por grupos nobiliarios e eclesiásticos contrarios á política de reformas -a revolta tivo como consecuencia a caída de Esquilache e un xiro no programa reformista, emprendido agora por ministros españois Redacción: correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado. Capacidade de síntese: a resposta non excede a extensión recomendada.</p>

Definición do termo Pronunciamento

Suspenso (0-0,1)	Resposta en branco ou que revela a incomprensión do concepto
Suspenso (0,15-0,2)	Coñecementos: resposta confusa ou incompleta Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (0,25-0,3)	Coñecementos: resposta básica que fai referencia ao seguinte: - Termo aplicado durante o século XIX para designar un golpe de Estado ou alzamento militar que tiña por obxectivo derrubar un Goberno. Redacción: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (0,35-0,4)	Coñecementos: resposta con polo menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado) - Foron moi numerosos e decisivos na evolución do sistema político liberal español -Faise referencia explícita a algún dos numerosos pronunciamentos do s. XIX Redacción: correcta
Sobresaliente (0,45-0,5)	Coñecementos: resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable). - Houbo pronunciamentos de distinto signo político: liberais contra gobernos absolutistas, progresistas contra gobernos moderados e viceversa. - Faise referencia explícita a algún dos pronunciamentos do s.XIX indicando o seu signo política (por exemplo o pronunciamento liberal de Riego contra o réxime absolutista de Fernando VII, os pronunciamentos dos Sarxentos da Granxa, a Vicalvarada ou a Gloriosa, os pronunciamentos moderados de Narváez contra Espartero, de Martínez Campos en 1874...) - A inxerencia do exército na vida política foi un elemento que causou gran inestabilidade na construción do Estado liberal en España. Redacción: correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado. Capacidade de síntese: a resposta non excede a extensión recomendada.

Definición do termo Encasillado/ Encaixado/Encadramento

Suspenso (0-0,1)	Resposta en branco ou que revela a incomprensión do concepto
Suspenso (0,15-0,2)	Coñecementos: resposta confusa ou incompleta Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (0,25-0,3)	Coñecementos: resposta básica que fai referencia ao seguinte: -Mecanismo de fraude electoral característico da Restauración borbónica para manter a quenda de partidos ou <i>turnismo</i> . Redacción: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple

Notable (0,35-0,4)	Coñecementos: resposta con polo menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado) -Consistía na negociación da lista entre o goberno e a oposición dos candidatos que debían saír elixidos nas eleccións. -A lista era pactada polos dous partidos liberais monárquicos (Conservador e Liberal). - Redacción: correcta
Sobresaliente (0,45-0,5)	Coñecementos: resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable). -A lista entregábase aos gobernadores civís de cada provincia para que a transmitisen aos alcaldes dos concellos, nomeados por ditos gobernadores. -A nivel local, os caciques eran os encargados de garantir o resultado negociado. Redacción: correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado. Capacidade de síntese: a resposta non excede a extensión recomendada.

Definición do termo Desastre de Annual

Suspense (0-0,1)	Resposta en branco ou que revela a incompreensión do concepto
Suspense (0,15-0,2)	Coñecementos: resposta confusa ou incompleta Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (0,25-0,3)	Coñecementos: resposta básica que fai referencia ao seguinte: -Derrota sufrida polo exército español ante os rifeños en 1921 durante a guerra de Marrocos. Redacción: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (0,35-0,4)	Coñecementos: resposta con polo menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado) -Supuxo grandes perdas territoriais e numerosas baixas no exército. -As cabilas rifeñas estaban dirixidas por Abd-el-Krim, -As operacións do exército español foron planificadas e executadas baixo o mando do xeneral Silvestre. - Este desastre provocou un forte impacto na opinión pública española e agudizou a crise da Restauración. - Redacción: correcta
Sobresaliente (0,45-0,5)	Coñecementos: resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable). -O goberno organizou unha comisión de investigación do sucedido dirixida polo xeneral Picasso. -Os rifeños fixéronse co control da zona proclamando a independencia da República do Rif. -Acentuou o desprestixio do exército e do propio monarca, Afonso XIII, a quen se lle atribuíu parte da derrota.

	<p>-Foi causa directa do golpe de Estado e da ditadura de Primo de Rivera en 1923.</p> <p>Redacción: correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado.</p> <p>Capacidade de síntese: a resposta non excede a extensión recomendada.</p>
--	---

Definición do termo Brigadas Internacionais

Suspense (0-0,1)	Resposta en branco ou que revela a incomprensión do concepto
Suspense (0,15-0,2)	<p>Coñecementos: resposta confusa ou incompleta</p> <p>Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas</p>
Aprobado (0,25-0,3)	<p>Coñecementos: resposta básica que fai referencia ao seguinte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Batallóns de voluntarios estranxeiros que viñeron loitar a España no decurso da Guerra Civil (1936-39) defendo a República. <p>Redacción: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple</p>
Notable (0,35-0,4)	<p>Coñecementos: resposta con polo menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Integradas por militantes de esquerda antifascistas, especialmente marxistas ou comunistas, de distintos países. - Houbo brigadistas de máis de 50 países, destacando a achega de franceses, alemáns, austríacos, italianos, británicos e estadounidenses. <p>- Redacción: correcta</p>
Sobresaliente (0,45-0,5)	<p>Coñecementos: resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Interpretaron a guerra de España como unha nova fronte de loita contra o fascismo. - Tiveron un papel destacado na defensa de Madrid, en novembro de 1936. - Abandonaron o país trala derrota da Batalla do Ebro (outubro de 1938) polas presións do Comité de Non Intervención. <p>Redacción: correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado.</p> <p>Capacidade de síntese: a resposta non excede a extensión recomendada.</p>

Pregunta a desenvolver : O Neolítico (ata 3 puntos)

Suspense (0-0,6)	Resposta en branco ou sen relación coa materia da pregunta.
Suspense (0,9-1,2)	<p>Coñecementos:</p> <p>-Resposta confusa, que revela a incomprensión da pregunta (0,9)</p>

	-Resposta incompleta, que revela a falla de coñecementos (1,2) Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes ou mal articuladas.
Aprobado (1,5-1,8)	Coñecementos: resposta básica que incide nas seguintes cuestións: -Comparación xenérica entre Neolítico e Paleolítico facendo referencia ao sistema de produción de alimentos, a tecnoloxía, o tipo de hábitat, a sociedade e as expresións culturais Redacción: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple.
Notable (2,1-2,4)	Coñecementos: resposta que demostra o coñecemento do tema: - resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, explica cunha certa profundidade polo menos unha delas. Redacción: correcta
Sobresaliente (2,7-3)	Resposta con precisións e aclaracións: - resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, afonda nunha ou explica con certa profundidade polo menos dúas delas. Redacción: correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado Capacidade de síntese: a resposta non excede a extensión recomendada

Pregunta a desenvolver : Os musulmáns na Península Ibérica (ata 3 puntos)

Suspenso (0-0,6)	Resposta en branco ou sen relación coa materia da pregunta.
Suspenso (0,9-1,2)	Coñecementos: -Resposta confusa, que revela a incompreensión da pregunta (0,9) -Resposta incompleta, que revela a falla de coñecementos (1,2) Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes ou mal articuladas.
Aprobado (1,5-1,8)	Coñecementos: resposta básica que incide nas seguintes cuestións: -As causas da formación de Al-Andalus. -As etapas políticas de Al-Andalus. -Características esenciais da economía (principais actividades desenvolvidas e referencia ao seu carácter urbano e monetario) -Trazos principais da sociedade andalusí (diversidade étnica e relixiosa). -Referencia ao urbanismo das cidades musulmáns. Redacción: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple.
Notable (2,1-2,4)	Coñecementos: resposta que demostra o coñecemento do tema: - resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, explica cunha certa profundidade polo menos unha delas. Redacción: correcta
Sobresaliente (2,7-3)	Resposta con precisións e aclaracións: - resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, afonda nunha ou explica con certa profundidade polo menos dúas delas. Redacción: correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado Capacidade de síntese: a resposta non excede a extensión recomendada

Pregunta a desenvolver : **A nova monarquía dos Reis Católicos** (ata 3 puntos)

Suspenseo (0-0,6)	Resposta en branco ou sen relación coa materia da pregunta.
Suspenseo (0,9-1,2)	Coñecementos: -Resposta confusa, que revela a incompreensión da pregunta (0,9) -Resposta incompleta, que revela a falla de coñecementos (1,2) Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes ou mal articuladas.
Aprobado (1,5-1,8)	Coñecementos: resposta básica que incide nas seguintes cuestións: -A unión dinástica das Coroas de Castela e Aragón a través do matrimonio de Sabela de Castela e Fernando de Aragón. -A reorganización político-administrativa a través de novas institucións. -O sometemento da nobreza. -A política relixiosa Redacción: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple.
Notable (2,1-2,4)	Coñecementos: resposta que demostra o coñecemento do tema: - resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, explica cunha certa profundidade polo menos unha delas. Redacción: correcta
Sobresaliente (2,7-3)	Resposta con precisións e aclaracións: - resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, afonda nunha ou explica con certa profundidade polo menos dúas delas. Redacción: correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado Capacidade de síntese: a resposta non excede a extensión recomendada

Pregunta a desenvolver : **Economía e sociedade na Galicia dos Austrias** (ata 3 puntos)

Suspenseo (0-0,6)	Resposta en branco ou sen relación coa materia da pregunta.
Suspenseo (0,9-1,2)	Coñecementos: -Resposta confusa, que revela a incompreensión da pregunta (0,9) -Resposta incompleta, que revela a falla de coñecementos (1,2) Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes ou mal articuladas.
Aprobado (1,5-1,8)	Coñecementos: resposta básica que incide nas seguintes cuestións: -Sinalar os trazos máis salientables da agricultura galega e os cambios experimentados no s.XVII. -Comentar as principais características da actividade pesqueira. -Referenciar os trazos básicos da sociedade galega salientando o papel desenvolvido pola fidalguía. Redacción: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple.
Notable (2,1-2,4)	Coñecementos: resposta que demostra o coñecemento do tema: - resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, explica cunha certa profundidade polo menos unha delas. Redacción: correcta
Sobresaliente (2,7-3)	Resposta con precisións e aclaracións:

	<p>- resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, afonda nunha ou explica con certa profundidade polo menos dúas delas.</p> <p>Redacción: correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado</p> <p>Capacidade de síntese: a resposta non excede a extensión recomendada</p>
--	--

Composición histórica: **O movemento obreiro** (ata 5 puntos)

Moi deficiente (0-1)	<p>Resposta en branco (0)</p> <p>A resposta é unha paráfrase dos documentos (1)</p>
Deficiente (1,5-2)	<p>Contidos:</p> <p>Xeneralidades sobre a época (1,5)</p> <p>Uso dos documentos: a resposta prescinde dos documentos e está elaborada como resposta a unha pregunta teórica (2)</p> <p>Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inventadas, frases incoherentes ou mal articuladas.</p>
Aprobado (2,5-3)	<p>Contidos:</p> <p>-Contextualizar o desenvolvemento do movemento obreiro en España durante o Sexenio Democrático.</p> <p>-Referencia xenérica aos factores que permitiron a expansión do movemento obreiro neste período: a AIT e o dereito de asociación recoñecido na constitución de 1869.</p> <p>-Explicación básica dos principios esenciais defendidos polas ideoloxías obreiras anarquista e marxista/socialista facendo referencia aos seus obxectivos e aos medios empregados para a súa consecución.</p> <p>Uso dos documentos: os documentos cítanse na redacción</p> <p>Redacción: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple.</p>
Notable (3,5-4)	<p>Contidos (ademais do esixido para o aprobado, afondar no comentario nalgunha das seguintes cuestións):</p> <p>-Refírense as primeiras manifestacións do movemento obreiro anteriores a 1868 (ludismo, Sociedades de Socorros Mutuos, folgas) insistindo no seu carácter espontáneo e na súa escasa organización e repercusión en comparación coas organizacións obreiras do último terzo do s.XIX.</p> <p>-Analízase o proceso de implantación das ideoloxías obreiras en España: personalidades difusoras, zonas de maior arraigo de cada ideoloxía e cítanse as principais organizacións obreiras anarquistas e socialistas.</p> <p>Uso dos documentos ademais do esixido para o aprobado,</p> <p>-A resposta salienta o escaso desenvolvemento do movemento obreiro en España con anterioridade á constitución de 1869/Fai referencia ás vinculacións establecidas entre os primeiros núcleos do movemento obreiro en España e a AIT a partir do contido do doc.1</p> <p>-Relaciona de xeito expreso partes do documento 2 cos principios da ideoloxía anarquista defendidos pola FRE.</p> <p>-Analiza as principais peticións dos socialistas e a súa actuación dentro da legalidade/Comenta a estratexia socialista de participar na vida política</p>

	<p>e actuar pola vía pacífica mentres non ten lugar a revolución que acabe co sistema liberal-burgués (doc. 3).</p> <p>Redacción: correcta e texto coherente</p>
Sobresaliente (4,5-5)	<p>Contidos (ademais do esixido para o notable no comentario recóllese unha ou varias das seguintes cuestións):</p> <ul style="list-style-type: none"> -Analizar as distintas tendencias que coexistiron dentro do anarquismo no último terzo do s.XIX en España (anarquismo puro, anarco-sindicalismo e anarco-comunismo). -Facer fincapé na orientación anarquista da difusión da I Internacional en España, o que explica a identificación da FRE con dito ideario e o maior espallamento e arraigo das ideas anarquistas fronte as socialistas. -Referir a evolución do movemento obreiro no último terzo do s.XIX: momento álxido durante a Primeira República, intimamente relacionado co cantonalismo, e represión durante a Restauración polo temor que FRE-AIT xerou nos empresarios e políticos moderados (disolución e clandestinidade das organizacións obreiras). <p>Uso dos documentos (ademais do esixido para o notable no comentario analízase en profundidade o contido dalgún dos documentos)</p> <ul style="list-style-type: none"> -Relaciónase o doc.1 coa orientación anarquista da difusión da I Internacional en España: “os obreiros españois están dispostos a loitar cos seus irmáns contra esa formidable asociación do Exército, do Trono e do Altar”/Menciónase que Cataluña e Andalucía son zonas de forte implantación do anarquismo ademais de tradicionais focos de reivindicación proletaria. -Na análise do doc. 2 sublíñase a defensa do colectivismo económico por parte dos membros da Federación Rexional Española, o que supón de ruptura co sistema capitalista vixente. -Sinálase que a constitución da Comisión de Reformas Sociais evidencia que os gobernos liberais dos inicios da Restauración eran conscientes da necesidade de mellorar a situación da clase obreira. <p>Redacción: correcta e precisa, facendo uso do vocabulario específico. O texto está ben articulado e argumentado</p>

Composición histórica: **As grandes reformas da Segunda República** (ata 5 puntos)

Moi deficiente (0-1)	<p>Resposta en branco (0)</p> <p>A resposta é unha paráfrase dos documentos (1)</p>
Deficiente (1,5-2)	<p>Contidos: Xeneralidades sobre a época (1,5)</p> <p>Uso dos documentos: a resposta prescinde dos documentos e está elaborada como resposta a unha pregunta teórica (2)</p> <p>Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inventadas, frases incoherentes ou mal articuladas.</p>
Aprobado (2,5-3)	<p>Contidos:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Contextualización política e cronoloxía básica das reformas. -Referencia xenérica ás motivacións do programa reformista. -Reformas levadas a cabo, indicadas brevemente: militar, educativa, agraria, relixiosa...

	<p>-Referencia xenérica aos resultados obtidos (efectos limitados e oposición xerada polo programa reformista).</p> <p>Uso dos documentos: os documentos cítanse na redacción</p> <p>Redacción: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple.</p>
Notable (3,5-4)	<p>Contidos (ademais do esixido para o aprobado, afondar no comentario nalgunha das seguintes cuestións):</p> <ul style="list-style-type: none"> -O contexto das reformas: sinalar a importancia da etapa do Goberno Provisional como punto de partida das mesmas, incidir no proceso que conduciu ao Bienio Reformista (aprobación da constitución de 1931, encargo do goberno a Manuel Azaña e alianza dos republicanos de esquerda e os socialistas). -Afondar nas reformas reflectidas nos documentos propostos: reforma militar, educativa e agraria: -Expor as circunstancias que facían necesarias ditas reformas. -Comentar outras medidas concretas levadas a cabo en relación coas mesmas. -Sinalar os seus efectos sociais, políticos, económicos... <p>Uso dos documentos (ademais do esixido para o aprobado, na resposta afóndase no comentario dalgún dos documentos propostos):</p> <ul style="list-style-type: none"> -A resposta sinala o inicio das reformas xa durante o goberno provisional/ identifica como Ministro da Guerra a Manuel Azaña a partir do doc. 1. -Explica os obxectivos principais das Misións Pedagóxicas recollidas no doc.2 -Sinálanse os limitados efectos da reforma agraria a partir do doc.3 <p>Redacción: correcta e texto coherente</p>
Sobresaliente (4,5-5)	<p>Contidos (ademais do esixido para o notable no comentario recóllense unha ou varias das seguintes cuestións):</p> <ul style="list-style-type: none"> -Referir a evolución das reformas ao longo da República. -Facer fincapé nos apoios e rexeitamentos que tiveron estas reformas, as cales contribuíron a crear as “dúas Españas” que se enfrontarán na guerra civil. -Falar da “mala xestión” da reforma agraria (protestas, levantamentos...) por parte do goberno de Azaña, que acabaría por custarlle o posto nas eleccións de 1933. -Facer referencia a outras reformas da República non recollidas nos documentos: reforma relixiosa, territorial e laboral. <p>Uso dos documentos (ademais do esixido para o notable, na redacción da composición o contido dos documentos emprégase nalgún destes sentidos):</p> <ul style="list-style-type: none"> -Doc.1: Salientar o interese da República por modernizar o exército e facelo máis eficaz a través, entre outras medidas, da redución do número de oficiais ofrecéndolles condicións moi vantaxosas. -Doc.2: Facer referencia ao desexo do goberno de difundir os valores da República e da Constitución entre os sectores populares de todos os lugares de España/Salientar os obxectivos de alfabetización, democratización e difusión da “alta” cultura (teatro, música, literatura...). -Doc. 3: Comentar o espírito autocrítico do autor do balance, quen non nega os modestos efectos da reforma agraria malia ser el mesmo un dos seus promotores.

	Redacción: correcta e precisa, facendo uso do vocabulario específico. O texto está ben articulado e argumentado
--	--

Composición histórica: **A consolidación da democracia** (ata 5 puntos)

Moi deficiente (0-1)	Resposta en branco (0) A resposta é unha paráfrase dos documentos (1)
Deficiente (1,5-2)	Contidos: Xeneralidades sobre a época (1,5) Uso dos documentos: a resposta prescinde dos documentos e está elaborada como resposta a unha pregunta teórica (2) Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inventadas, frases incoherentes ou mal articuladas.
Aprobado (2,5-3)	Contidos: -Contextualizar o intento de golpe de estado no proceso de reformas políticas desenvolvidas polo goberno de Adolfo Suárez de cara a establecer a democracia en España. -Referir os factores que favoreceron a chegada dos socialistas ao goberno aludindo ás eleccións de 1982 como as “eleccións do cambio”. -Comentar as principais medidas levadas a cabo polos gobernos socialistas salientando o establecemento do estado de benestar e a integración de España nas institucións internacionais. Uso dos documentos: os documentos cítanse na redacción Redacción: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple.
Notable (3,5-4)	Contidos (ademais do esixido para o aprobado, afondar no comentario nalgunha das seguintes cuestións): -Sinalar as principais causas do intento de golpe de estado e contextualizalo no proceso político de substitución do presidente do goberno (Adolfo Suárez por Calvo Sotelo). -Citar os principais conspiradores e a estratexia seguida no golpe de estado. -Facer referencia ao papel desenvolvido polo xefe de Estado ao respecto e as súas consecuencias. -Comentar o cambio político resultante das eleccións de 1982 coa vitoria do PSOE que puxeron fin ao proceso de Transición. -Relacionar a política do PSOE coa socialdemocracia europea. -Referir algunhas das medidas máis salientables a nivel económico, político e social dos gobernos de Felipe González. Uso dos documentos (ademais do esixido para o aprobado, a resposta -Comenta a mobilización dos mandos do exército sublevado de xeito simultáneo en distintas zonas do estado (doc.1). -Analiza os resultados máis significativos das eleccións de 1982: maioría absoluta do PSOE e caída da UCD (doc.2) -Sinala a prioridade do goberno socialista por integrar España nas institucións económicas internacionais (doc.3). Redacción: correcta e texto coherente
Sobresaliente (4,5-5)	Contidos (ademais do esixido para o notable, no comentario recóllense unha ou varias das seguintes cuestións)

	<p>-A oposición de parte da cúpula do exército á política dirixida polo ministro de Defensa Agustín Rodríguez Sahagún (que non era militar).</p> <p>-O sometemento definitivo do poder militar ao civil logo da actuación do rei durante o golpe de estado.</p> <p>- Indicar que a falta de solucións axeitadas xunto coa campaña de acoso ao Goberno levada a cabo pola oposición socialista desembocou nunha nova convocatoria de eleccións.</p> <p>-A polémica entrada de España na OTAN no goberno de Calvo Sotelo e o cambio de postura do PSOE respecto da mesma.</p> <p>-O proceso de integración na CEE: Tratado de Adhesión asinado en 1985, entrada en vigor en xaneiro de 1986 e período de adaptación ata 1992.</p> <p>-Os principais problemas aos que tivo que facer fronte Felipe González (por exemplo: terrorismo de ETA, corrupción e escándalos internos, folgas xerais e contestación social, reorganización da dereita...)</p> <p>Uso dos documentos (ademais do esixido para o notable, analízase en profundidade algún dos documentos):</p> <p>-Faise referencia ao suposto “baleiro de poder” argumentado polos militares conspiradores no doc.1 para xustificaren a súa acción/Sínálase que o rei era a única autoridade que recoñecían moitos xefes militares.</p> <p>-Afóndase nos resultados das eleccións de 1982 recollidos no doc.2. prestando especial atención ao derrubamento do voto de UCD, ao “salto” cara ao segundo posto de Alianza Popular cos “desertores” de UCD, o mantemento dos partidos nacionalistas e a continuada decadencia do PCE.</p> <p>-Coméntanse o compromiso adquirido por España de axustarse ás decisións e acordos do Consello das Comunidades Europeas recollido no doc.3.</p> <p>Redacción: correcta e precisa, facendo uso do vocabulario específico. O texto está ben articulado e argumentado</p>
--	---